

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.494/2016/6.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Almásy Mária előadó bíró

. Udvary Katalin bíró

A felperesek: I.rendű felperes

II.rendű felperes

A felperesek képviselője:

. Polecsák Mária Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Polecsák Mária ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Kriveczky György ügyvéd

A beavatkozó: Alperesi beavatkozó

A beavatkozó képviselője:

Dr. Jakab Tamás ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítéltőtábla Pf.I.21.273/2015/2.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Törvényszék 2.P.20.182/2015/29.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét részben - a másodfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és a Szegedi Törvényszék 2.P.20.182/2015/29. számú ítéletének fellebbezett részét akként változtatja meg, hogy az alperes marasztalását 4.000.000-4.000.000 (négymillió-négymillió) forintra és kamataira felemeli és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az elsőfokú ítéletben megjelölt perköltségen felül további 200.000 (kettőszázezer) forint elsőfokú perköltséget.

Kötelezi továbbá az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek 300.000 (háromszázezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, míg az 524.500 (ötszázhuszonnégyezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesek gyermeke jobb felső végtag súlyos fokú fejlődési rendellenességgel született meg 2009. december 21. napján az alperesnél, ahol a terhesség gondozása is történt. A gyermek fokozottabb segítségre szorul minden olyan tevékenységben, amelyekhez mindkét kézre szükség lenne. A felperesek gyermekük születési rendellenessége miatt szoronganak, aggódnak későbbi társadalmi beilleszkedésének nehézségei miatt is, életvitelük emiatt elnehezült.

A kereseti kérelem és az ellenkérelmek

- [2] A felperesek, a gyermek szülei a módosított keresetükben személyenként 7.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kérték az alperes kötelezését, arra hivatkozással, hogy a terhesgondozás során az orvos nem járt el az adott helyzetben általában elvárható gondossággal, mert az ultrahangvizsgálatokon a magzat végtagfejlődési rendellenességét nem ismerte fel, így a szülők az erre vonatkozó tájékoztatás hiányában a terhesség megszakításának a lehetőségével nem élhettek. Arra hivatkoztak, hogy az alperes felróható mulasztása miatt sérült a teljes, egészséges családban éléshez fűződő személyiségi joguk, gyermekük születésekor a fejlődési rendellenesség váratlanul érte őket, azt teljes egészében feldolgozni a mai napig sem tudták. A gyermek ellátása, a róla való gondoskodás a hétköznapi életben egy egészséges gyermekhez képest fokozottabb terhet jelent a számukra.
- [3] Az alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérte. Az alperes arra hivatkozott, hogy az elvárható gondossággal végezte el az ultrahangvizsgálatokat, amelynek során a legnagyobb gondosság mellett sem lehet az összes fejlődési rendellenességet felismerni.
- [4] A jogerős ítélet elutasította a felperesek keresetét, az ítélet indokolásában megállapította, hogy az alperes a protokoll előírásai szerint vizsgálta meg a szakma szabályainak megfelelően a magzat végtagjait és a szükséges adatokat rögzítette. Az alperes részéről szakmai szabályszegés nem történt, magatartása a tőle elvárható gondossági mércének megfelelt és nem merült fel olyan gyanú, ami miatt a protokolltól eltérően további vizsgálatokra lett volna szükség.
- [5] A felperesek felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Kúria végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság az újabb eljárásban meghozott

ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és az indokolásban megállapította, hogy az alperes orvosai a protokoll előírásai szerint megfelelően végezték el a szűrővizsgálatokat, így az a körülmény, hogy a végtaghiányt az ultrahangvizsgálatot végző orvosok nem ismerték fel, nem róható az alperes terhére.

- [6] A felpereseknek a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria közbenső ítéletével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a Csongrád Megyei Bíróság 2.P.21.041/2010/45. számú ítéletét megváltoztatta és megállapította az alperes kártérítő felelősségét a 2009. december 21. napján született U.R. egészségkárosodásának fel nem ismeréséből eredően a felpereseknek okozott károkért.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessenek meg a felpereseknek személyenként 2.255.000 forintot és ennek törvényes mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a gyermek születési rendellenessége a szülők életvitelét, életminőségét negatív irányba befolyásolta. A pszichés állapot a pszichés zavar szintjét nem éri el, azonban ez nem jelenti, hogy a nem vagyoni kártérítési igényük ne lenne alapos. Az összes körülményt mérlegelve a kár bekövetkeztének időpontjára irányadó értékviszonyokat is figyelembe véve határozta meg a nem vagyoni kár összegét.
- [8] A felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest terhelő, elsőfokú ítélet szerinti tőkeösszegek után járó késedelmi kamat mértékét az ott írt kezdő időponttól 2013. június 30. napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, míg 2013. július 1. napjától minden naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatában határozta meg. Az elsőfokú eljárási illeték összegét 900.000 forintra szállította le, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítélet indokolásában rámutatott arra: lényeges, hogy jogerős közbenső ítélet megállapította az alperes teljes kártérítési felelősségét a felperesek gyermeke egészségkárosodásának fel nem ismeréséből eredő károkért. A jogerős közbenső ítélethez anyagi jogerő fűződik, ezért a közbenső ítélettől nem lehet eltérni. Kiemelte, hogy a felperesek gyermekének egészségkárosodása ismeretlen genetikai okból következett be és nem kapcsolódik a kórház tevékenységéhez. Az alperes kártérítési felelősségének alapja az, hogy a rendellenességet a terhesgondozást végző orvosok felróhatóan nem ismerték fel, így ezzel összefüggésben elmaradt a felperesek tájékoztatása. Ennek következtében sérült a szülőknek a családtervezéshez fűződő, az anyának pedig az önrendelkezési joga.

A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság az eset összes körülményeit, valamint a beszerzett bizonyítékokat is helyesen értékelte és okszerű mérlegelésének eredményeként helytállóan állapította meg a felpereseket ért kár ellensúlyozására hozzávetőlegesen alkalmas nem vagyoni kártérítések összegét, figyelembe véve az ennek kapcsán kialakult bírói gyakorlatot is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és a nem vagyoni kártérítés összegének a felemelését kérték a keresetben megjelölt összegekre. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet helytelen következtetésre jutott, az megalapozatlan és jogszabálysértő, a bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a maguk összességében értékelte, a per összes körülményeit helytelenül és az egységes bírói gyakorlatot sértve értékelte, így a nem vagyoni kártérítés összegét nem az ítélezési gyakorlatnak és nem a család hátrányos helyzetének megfelelő összegben határozta meg. Irreális, indokolatlanul alacsony összeget állapított meg a bíróság a nem vagyoni kártérítés összegéül, a mérlegelést konkrétan befolyásoló adekvát és elfogadható indokolást nem tartalmaz az ítélet. Tévesen hivatkozott arra a másodfokú bíróság, hogy a felperesek (képviselője) érvelése az volt, hogy a felperesek gyermekének egészségkárosodása a kórház tevékenységéhez kapcsolódik, mert ilyet nem állítottak; a bíróság indokolatlanul tartotta fontosnak kiemelni ezt. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból a nem vagyoni kártérítés mértékének mérlegeléssel történő meghatározása során megalapozatlanul járt el, nem vette figyelembe kellő mértékben azt a lelki terhet, amelyet a felperesek nap mint nap átélnek, életük végéig meghatározza a gyermekkel kapcsolatban a mindennapi életüket, és a gyermek növekedése során mindig újabb nehézségek, hátrányok merülnek fel az egész család életében.

[10] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

[12] A felülvizsgálati kérelem részben, az alábbiak szerint alapos.

[13] A felülvizsgálati kérelemben a jogerős ítéletet a felperesek a nem vagyoni kártérítés összege körében támadták, a megállapított és a felülvizsgálattal nem érintett személyenkénti 2.255.000 forintról a

keresetben érvényesített 7.500.000 forintra kérték annak felemelését; a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértését állították.

- [14] A perben jogerős közbenső ítélet állapította meg az alperes kártérítő felelősségét a 2009. december 21. napján született U.R. egészségkárosodásának fel nem ismeréséből eredően a felpereseknek okozott károkért, ezért az ehhez fűződő anyagi jogerőre figyelemmel a kár összezszerűségének megállapítása érdekében folytatódó eljárás során a jogalap már nem volt vitatható. A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye, ezért a Kúria csak azt vizsgálhatta, hogy a jogerős ítéletben a bizonyítékok értékelése jogszabálysértő-e. A nem vagyoni kártérítés mértékét támadó felülvizsgálati kérelem esetén a Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a bíróság a bizonyítékok, a köztudomású tények mérlegelése alapján az adott helyzetből, az érintett károsult egyéni adottságaiból adódóan bekövetkezett nem vagyoni hátrányokat feltárta-e, és olyan mértékű kárpótlást állapított-e meg, amely alkalmas a személyiségi jogsérelem, és a bekövetkezett hátrányok kompenzálására és megfelel a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 355. §-a (4) bekezdésében foglaltaknak. A jogerős közbenső ítélet rendelkezésére figyelemmel a perben már nem volt vitás, hogy a „szülőknek a fogyatékosan megszületett gyermek léte miatt megnehezült élete jelenti polgári jogi értelemben azt a nem vagyoni kárt, amely pénzben kifejezve, az orvosi mulasztás folytán az egészségügyi intézményre áthárítható” (1/2008. Polgári jogegységi határozat). A felpereseknek, mint szülőknek sérült a teljes, egészséges családban éléshez fűződő személyiségi joguk, ezzel együtt a családtervezéshez fűződő, az anyának pedig az önrendelkezési joga az alperesnek a jogerős közbenső ítéletben megállapított jogellenes és felróható magatartása miatt, ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján kérhették a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése szerint a (4) bekezdésében meghatározott mértékű nem vagyoni káruk megtérítését. Ennek mértékét jogszabály nem határozza meg, objektív mércéje nincs, a nem vagyoni sérelmek kompenzálására alkalmas összeg meghatározása az adott eset sajátosságainak figyelembevételén alapuló mérlegeléssel történik. A mérlegelés csak akkor jogszabálysértő, ha a bíróság az annak alapjául szolgáló lényeges körülményeket figyelmen kívül hagyta, vagy a mérlegelés eredménye kirívóan okszerűtlen. A nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásához valamennyi hátrányos következmény értékelését az adott esetben a bíróságok nem jól végezték el, az általuk megállapított nem vagyoni kártérítés összege nem felel meg a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelés követelményének és sérti a Ptk. 355. § (4) bekezdésének feltételeit is. A bíróságok nem vették figyelembe teljes körűen és kellő súllyal a felpereseket, mint szülőket ért hátrányokat, azt a köztudomású

tényt, hogy a gyermekük születési rendellenessége miatt a mindennapi életben folyamatosan és a jövőben is olyan hátrányok érik őket, amelyekkel naponta kell szembesülniük, és ezek folyamatosan nehézségeket jelentenek a családi életükben. A jogerős ítéletben megállapított összeg nem áll arányban a káreseménykori ár- és értékviszonyokkal, a felperesek által elszenvedett hátrányokkal, de korabeli, hasonló káresetek kapcsán kialakult ítélkezési gyakorlatnak sem felel meg. Ennek figyelembevételével a hivatkozott körülmények együttes mérlegelése alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a felpereseket ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására személyenként 4.000.000 forint nem vagyoni kárpótlás az alkalmas, mert a jogerős ítéletben meghatározott összeg túlzottan alacsony.

Záró rész

- [15] Mindezekre tekintettel a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét részben hatályon kívül helyezte és az alperes marasztalását felemelte [Pp. 275. § (4) bekezdés].
- [16] A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperesek további elsőfokú, valamint a másodfokú és felülvizsgálati költségének a megfizetésére, míg a le nem rótt illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2016. december 7.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági ügyintéző
HM